

СТАНОВИЩЕ

С.А. „Д.А.Ценов“ - Свищов
№ 23/27/23.05.2019

От доц. д-р **Евгени Райков Райков** – редовен доцент в катедра „Финанси“ на Университета за национално и световно стопанство – гр. София с научна специалност 05.02.05. Финанси, парично обращение, кредит и застраховка и регистриран в Регистъра на академичния състав в НАЦИД

Относно дисертационен труд на тема: „Прецизиране спекулативните решения на FOREX пазара“ с автор **Теодор Милков Тодоров** и научен ръководител – доц. д-р **Марин Маринов**

Настоящото становище се изготвя въз основа на Заповед на Ректора на СА „Д.А.Ценов“, гр. Свищов с номер 356/30.4.2019 г., с която съм определен за външен член на Научно жури по открита процедура за публична защита на дисертационен труд на докторант **Теодор Тодоров**

I. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е актуален не толкова в посока на поставяне на нов проблем в теорията и практиката на инвестициите на финансовите пазари, а по-скоро по отношение на задълбочаването на аналитичната методология, която да доведе инвеститорите до адекватни резултати съобразно избраната инвестиционна стратегия. Защитата се изследователска теза, която обуславя ролята на по-сложните статистически методи като потвърждение за ефективността на индикаторите на техническия анализ при предвиждане на пазарните движения и моментните инвестиционни решения. Към нея се поставят четири конкретни хипотези, които се анализират в хода на изложението в дисертационния труд във връзка с акцент върху спекулативните инвестиции, а някои от тях биват отхвърлени в заключителната част на труда. Показва се умело владеене и съчетаване на класическите иконометрични и методи на техническия анализ в един практичен преглед, който дава полезни заключения за практиката на валутните инвестиции на FOREX пазара.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Представеното изследване е с много широк обхват в рамките на относително тясно зададеното заглавие и по същество разкрива многообразието от възможности в стремежа към прогнозиране на поведението на валутните пазари в условията на „пробиви“ в действието на закона за големите числа и управлението на случайността в краткосрочен и дългосрочен времеви хоризонт. Изказът в изложението е

професионален и конкретен, обемът може да се оптимизира с до 25% в посока на намаление, а представеният инструментариум се отличава с разнообразие и противопоставяне в хода на доказване на отделните научни хипотези. Авторефератът в пълна степен отразява съществените аспекти и достижения на свършената от докторанта работа.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Основен принос на труда според мен е в създаването на конкурентен анализ между различните видове инструментариум за прогнозиране на валутния пазар, който чрез иконометрична и финансова методология да позволи по-ефективно прилагане на концепцията за технически анализ в съвременните условия. Това е напълно достатъчно достижение за успешен резултат от направения анализ в дисертационния труд и то намира конкретен израз в потвърждаването или отхвърлянето на положените в началото работни хипотези. Приложението на отделните методи е показател по-скоро за добро владение на методологията, а съпоставката на ефективността им всъщност се явява приложния принос на докторанта. Постигане се явява и обвързването на точността на прилаганите индикатори в контекста на степента на ефективност на валутния пазар и в този смисъл възможността за прилагане на иконометричния инструментариум с цел подобряване на инвестиционните резултати.

IV. Въпроси, бележки и препоръки по дисертационния труд.

Към дисертационния труд могат да се отправят няколко бележки и уточняващи въпроси:

- 1) Литературният преглед и справката към него е много подробна, но би могла да се номерира и обособи в отделна точка, за да се поставят по-добре теоретичните основи на разглежданите въпроси. Сериозна критика към докторанта може да се отправи по отношение на липсата на конкретни цитати от отделните литературни източници (със страница, с коментари), както и недостатъчната актуалност на много от тях.
- 2) Сериозният иконометричен анализ и методология в известна степен отклонява общия фокус на разработката и на моменти се губи чисто финансовият аспект, който би следвало да бъде водещ през цялото време, като се има предвид научната специалност, по която се провежда настоящата процедура.

- 3) Основният ми въпрос към докторанта е при своята публична защита да се опита да даде обяснение защо се налага да търси по-точни или по-коректни индикатори на техническия анализ за предвиждане на бъдещите движения на валутния пазар, при условие че от една страна за последните 50-60 години световната икономика е нарастнала над 5 пъти (в БВП), а заедно с това и обемите на валутното предлагане и валутната търговия, а от друга страна големите инвестиционни агенти разчитат по-скоро на фундаменталните анализи за постигане на подходящо съотношение между риск и доходност и стабилизиране на своите портфейли в дългосрочен времеви хоризонт?
- 4) Какъв е профилът на спекулативните инвеститори на FOREX пазара? Какви са причините да се анализират само спекулативните инвестиции, които имат балансиращо въздействие върху общата пазарна обстановка и каква връзка има това с измерването на пазарния риск като част от общия риск на дадена инвестиция?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Общото ми мнение за представения дисертационен труд и автореферат е, че поставените цели са постигнати успешно и с много труд и знания, поради което предлагам научното жури да подкрепи присъждането на докторант Теодор Тодоров на образователната и научна степен доктор по научната специалност 05.02.05 „Финанси, парично обращение, кредит и застраховка”.

Дата: 20.5.2019 г.

Изготвил становището:

доц.д-р Евгени Райков Райков

